

Тернопільська обласна рада
Управління освіти і науки Тернопільської обласної державної адміністрації
Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія
ім. Тараса Шевченка
Кафедра спортивних ігор та туризму

ЗАТВЕРДЖУЮ
Профектор з навчальної роботи
М.Б. Боднар
31.08. 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ВИРОБНИЧА ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

рівень вищої освіти – *перший (бакалаврський)*
галузь знань - *01 Освіта / Педагогіка*
спеціальність - *014 Середня освіта (Фізична культура)*
освітньо-професійна програма - *Середня освіта (Фізична культура)*

Трифонюк В. М., Голуб В. А. Виробнича педагогічна практика: робоча програма для студентів спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура)
В. М. Трифонюк, В. А. Голуб – Кременець, 2020. – 12с.

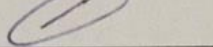
Розробники:

Трифонюк В.М. – старший викладач кафедри спортивних ігор та туризму.

Голуб В.А. – зав. кафедри спортивних ігор та туризму, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри спортивних ігор та туризму.

Протокол №1 від 31 серпня 2020 року.

Завідувач кафедри В.А. Голуб

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

1. Опис педагогічної практики (виробничої)

Курс: підготовка бакалаврів	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчального курсу
Кількість кредитів ECTS: 4 Загальний обсяг годин: 120	Галузь знань: <u>01 Освіта/ Педагогіка</u> Спеціальність: <u>014 Середня освіта (Фізична культура)</u> Освітньо-професійна програма: Середня освіта (Фізична культура) Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Тип курсу: нормативний Рік підготовки: 4 Семестр: 8 Самостійна робота: 120 Вид контролю: залік

ВСТУП

Навчальна програма виробничої педагогічної практики складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура).

В системі підготовки вчителя важливе місце належить педагогічній практиці. Вона є зв'язуючою ланкою між теоретичним навчанням майбутніх вчителів та їх самостійною роботою у навчально-виховних закладах, надає досвід педагогічної діяльності.

Виробнича педагогічна практика, яка здійснюється в умовах, максимально наближених до реальних, здобувачі вищої освіти проходять на випускних курсах, передбачена навчальними планами на IV курсі в VIII семестрі і триває 6 тижнів.

В умовах державності України, становлення національної школи роль педагогічної практики у забезпеченні професійної готовності здобувачів вищої освіти до реалізації навчальної, виховної і розвивальної функцій фізичної культури як предмета в школі особливо зростає. Концепція фізичного виховання в школах України вимагає докорінної перебудови у формах і методах роботи вчителя.

Під час педагогічної практики поглиблюються і закріплюються знання здобувачів вищої освіти із теорії і методики фізичного виховання, анатомії, фізіології, фізіології спорту, психології, педагогіки, а також виробляються навички педагогічної праці, удосконалюються сформовані елементарні методичні уміння. Здобувачі вищої освіти вчаться спостерігати й аналізувати уроки фізичної культури, творчо використовувати досвід кращих учителів школи. У процесі педагогічної практики здобувачі вищої освіти оволодівають умінням проводити уроки фізкультури різних типів, використовуючи ефективні методи і прийоми навчання як систему цілеспрямованих дій для організації пізнавальної і практичної діяльності учнів.

Виробнича педагогічна практика спрямована на формування у здобувачів таких професійних компетентностей:

Загальні компетентності

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу інформації на основі логічних аргументів та перевірених фактів;

ЗК 4. Знання і розуміння значення та змісту обраної професії; основних концепцій та базових понять у фізичній культурі і спорті, історії розвитку, основ гігієни праці;

ЗК 5. Здатність спілкуватися (першою) рідною мовою, правильно і логічно будувати своє усне й писемне мовлення;

ЗК 6. Здатність до організаційної роботи, взаємодії в колективі, вміння враховувати психоемоційні особливості окремих осіб, зокрема, та колективу, загалом;

ЗК 7. Здатність до самоосвіти і самовдосконалення, постійного підвищення особистого рівня кваліфікації;

ЗК 8. Здатність у процесі навчання та при самостійній підготовці до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, вміння використовувати інформаційні та комунікаційні технології;

ЗК 9. Здатність визначати і формулювати професійні завдання, приймати обґрунтовані рішення;

ЗК 10. Здатність працювати в команді, виконувати роботу в групі під керівництвом лідера, мати навички, що демонструють здатність до врахування вимог трудової дисципліни і інтересів колективу;

ЗК 11. Здатність вести діловодство та ділову кореспонденцію і ефективно використовувати офісну оргтехніку та засоби зв'язку;

ЗК 12. Здатність здійснювати аналіз й осмислення загальнонаукової та професійно орієнтованої літератури, у тому числі іноземної;

Фахові компетентності

ФК 2. Здатність застосовувати сучасні методи й освітні технології навчання у фізичному вихованні.

ФК 3. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з фізичного виховання.

ФК 7. Здатність оволодівати базовими і новими видами фізкультурної діяльності.

ФК 8. Здатність вести документацію, що забезпечує процес навчання з фізичної культури в середніх загальноосвітніх навчальних закладах.

ФК 9. Здатність здійснювати профілактику травматизму, забезпечувати охорону життя і здоров'я дітей.

ФК 10. Здатність самостійно проводити навчальні заняття з фізичної культури з дітьми шкільного віку та учнями в загальноосвітніх установах, освітніх закладах середньої та професійної освіти, позакласну спортивно-масову роботу з учнями.

ФК 11. Здатність самостійно проводити заняття з в шкільній секції спортивного напрямку, здійснювати профілактику травматизму.

ФК 12. Здатність виховувати в учнів соціально-особистісні якості: цілеспрямованість, організованість, працьовитість, відповідальність, громадянськість, комунікативність.

ФК 13. Здатність оцінювати фізичні здібності і функціональний стан учнів, адекватно вибирати засоби і методи рухової діяльності для корекції стану учнів з урахуванням їх індивідуальних особливостей.

ФК 15. Здатність до організаційної роботи у сфері фізкультурно-оздоровчої роботи у навчальних закладах, позашкільних закладах учнівської молоді (зі спортивного туризму й орієнтування), літніх дитячих оздоровчих таборих.

Програмові результати навчання

ПРН 1. Демонструє концептуальні наукові та практичні знання з фізіології, біомеханіки, морфології, психології, біохімії для розвитку фізичних (рухових) якостей, формування рухових умінь і навичок людей різних вікових груп, володіє засобами інтегрального гармонійного (розумового, духовного і фізичного) розвитку людини.

ПРН 2. Усвідомлює витоки і еволюцію формування теорії та методики фізичного виховання, медико-біологічні та психологічні основи і технологію фізичного виховання представників різних вікових груп, санітарно-гігієнічні основи діяльності у сфері фізичної культури і спорту.

ПРН 4. Здійснювати ретроспективний аналіз, критичне осмислення законів і принципів розучування рухових умінь і навичок, володіє теорією і методикою розвитку рухових умінь і навичок в базових видах рухової активності.

ПРН 5. Знає основні теоретичні положення в галузі фізичної культури.

ПРН 6. Знає вимоги до оформлення документації та основні закономірності побудови документів для здійснення навчального процесу з фізичного виховання

у закладах загальної середньої освіти, організовувати та проводити масові фізкультурні заходи та спортивні змагання.

ПРН 7. Знає правила профілактики травматизму та надання першої медичної допомоги; володіє основними методами захисту персоналу та населення від можливих наслідків аварій, катастроф, стихійних лих.

ПРН 11. Володіє руховими навичками в базових видах спорту на рівні масових розрядів; вдосконалює руховий арсенал шляхом формування рухових умінь і навичок в інших видах спорту.

ПРН 12. Вміє розробляти навчально-методичні матеріали (робочі програми, навчально-тематичні плани) на основі освітнього стандарту та зразкових програм з урахуванням виду освітньої установи, особливостей класу / групи та окремих учнів.

ПРН 13. Вміє визначати цілі і завдання, планувати навчальні заняття, розробляти необхідну документацію для проведення занять з фізичної культури та спорту.

ПРН 18. Організовує співпрацю учнів і вихованців та ефективно працює в команді (педагогічному колективі освітнього закладу, інших професійних об'єднаннях);

ПРН 22. Здатний організовувати та керувати професійним розвитком осіб та груп, що сприяє навчанню всіх учнів, незалежно від їх соціально-культурного та економічного контексту

План проведення виробничої педагогічної практики здобувачів вищої освіти

Назва практики	Курс	Семестр	Термін проведення	Класи	Кількість годин
Педагогічна практика (виробнича)	IV	VIII	6 тижнів	2 – 9 класи	120

Базою виробничої педагогічної практики для здобувачів вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура) є заклади загальної середньої освіти.

Головними умовами ефективності педагогічної практики є теоретична обґрунтованість, навчаючий та виховуючий характер, комплексний підхід до її змісту та організації, систематичність і наступність.

Програма навчального курсу складається з таких модулів:

1. Організаційна робота.
2. Навчальна робота
3. Виховна робота
4. Методична робота
5. Захист педагогічної практики, залік

1. МЕТА Й ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

1.1 Метою педагогічної практики є розвиток у здобувачів вищої освіти вміння здійснювати навчання фізичної культури в школі на базі компетенції та знань з основ теорії і методики фізичного виховання, педагогіки і психології; уміння поєднувати теоретичні знання з методики навчання з практичною діяльністю навчання учнів; забезпечення практичного пізнання здобувачами вищої освіти закономірностей професійної діяльності й оволодіння способами її організації, вміння вирішувати конкретні методичні завдання відповідно до умов педагогічного процесу; виховання у здобувачів вищої освіти потреби систематично збагачувати свої знання і творчо застосовувати їх на практиці.

Здобувачі вищої освіти мають оволодіти системою професійних вмінь у процесі проведення навчально-виховної та дослідницької роботи на середньому і старшому етапах навчання учнів під час педагогічної практики.

1.2 Основні завдання виробничої (педагогічної) практики:

Навчальні:

- ❖ забезпечити зв'язок теоретичних знань фахових дисциплін з реальним педагогічним процесом, використання їх у розв'язанні конкретних навчальних, розвивальних та виховних завдань;
- ❖ розвивати у практикантів уміння проводити уроки з використанням сучасних методів і прийомів навчальної діяльності;
- ❖ формувати у здобувачів вищої освіти психологічну готовність до роботи у школі.

Наукові:

- ❖ поглиблювати теоретичні знання здобувачів вищої освіти з фахових дисциплін і на основі індивідуальних завдань вивчення передового педагогічного досвіду вчителів виробити творчий підхід до педагогічної діяльності;
- ❖ формувати вміння проводити науково-дослідницьку роботу.

Виховні:

- ❖ виховувати у здобувачів вищої освіти стійкий інтерес і любов до професії вчителя;
- ❖ формувати в майбутніх учителів педагогічні вміння і навички, що сприяють розвитку професійних якостей учителя, потреби в педагогічній самоосвіті;
- ❖ розвивати в практикантів уміння здійснювати виховну роботу.

Професійні:

- ❖ вивчати шкільну документацію: план роботи школи, особові справи учнів, щоденники, класні журнали, календарне планування вчителів;
- ❖ проводити психолого-педагогічні спостереження за учнями класу, виявляти їхні вікові та індивідуальні особливості, рівень розвитку, рівень вихованості;
- ❖ правильно визначати:
 - типи уроків, їхню організаційну структуру залежно від мети, змісту, вікових особливостей учнів і конкретних умов проведення уроків;
 - організаційні форми, методи й засоби проведення уроків у відповідності з дидактичними принципами навчання, враховуючи вікові, психологічні особливості учнів й конкретні умови навчання;
 - навчальну, виховальну, розвивальну мету уроку зі спеціальності та в позакласних виховних заходах, а також організаційні форми й методи їх проведення;

- ❖ раціонально добирати інвентар та обладнання до уроків відповідно до навчальної мети;
- ❖ своєчасно й уміло застосовувати ТЗН і засоби мультимедіа для проведення виховних годин;
- ❖ стимулювати інтерес та активність учнів до засвоєння умінь і навичок, розвивати фізичні якості, увагу, мислення, мовлення;
- ❖ здійснювати психолого-педагогічний аналіз уроків.

У результаті проходження переддипломної педагогічної практики у здобувача вищої освіти формуються такі компетентності:

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ВИРОБНИЧОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ

Програма складається з 5 модулів.

Модуль I: „Організаційна робота”

- участь у настановній конференції;
- знайомство із методистами з фаху;
- ознайомлення здобувачів вищої освіти із завданнями практики;
- повідомлення здобувачам вищої освіти, які документи вони зобов'язані подати в кінці практики;
- знайомство із базою практики;
- знайомство із внутрішнім розпорядком школи, розкладами уроків фізичної культури та дзвінків;
- знайомство із вчителем фізичної культури на базі практики та класними керівниками;
- складання графіку проведення уроків;
- оформлення щоденника спостережень.

Форма звітності: щоденник.

Самостійна робота: (20 год.) здобувачі вищої освіти самостійно ознайомлюються з правами та обов'язками практиканта, метою та завданням практики, опрацьовують зразки оформлення документації, вивчають базу педпрактики., ознайомлюються із програмою по фізичній культурі, документацією вчителя фізичного виховання, теоретично готуються до написання конспектів уроку.

Модуль II: „Навчальна робота”

- консультації із вчителем фізичного виховання та методистом щодо написання конспектів уроків;
- підготовка до проведення уроків;
- написання конспектів уроків;
- підготовка спортивного обладнання та інвентаря до проведення уроків;
- проведення уроків фізичного виховання;
- проведення спортивного свята або змагання.

Форма звітності: конспекти залікових уроків, позакласних заходів з фаху, щоденник.

Самостійна робота: (30 год.) написання конспектів, проведення секційного заняття та спортивних змагань з видів спорту, опрацювання теоретичного матеріалу з методики навчання стройових та загальнорозвиваючих вправ,

підготовка до самостійного проведення уроків, підбір інвентаря та обладнання, відповідно до теми уроку, консультації з методистом по фаху.

Модуль III: „Виховна робота”

- консультації із методистом щодо виховної роботи;
- знайомство із класним керівником;
- підбір теми і сценарію для виховної години;
- проведення виховної години;
- аналіз і оцінка за проведення виховної години.

Форма звітності: конспект виховного заходу, щоденник.

Самостійна робота: (25 год.) вивчення та аналіз планів виховної роботи школи та класних керівників базової школи, вивчення специфіки учнівського колективу, написання характеристики учня (учениці) закріпленого класу, вивчення теоретичного матеріалу щодо проведення самостійно виховної та позакласної роботи, вечорів, диспутів, написання сценарію виховної години, підготовка до проведення виховної години.

Модуль IV: „Методична робота”

- опрацювання теоретичного матеріалу з ТМФВ щодо методики проведення уроків фізичної культури;
- аналіз проведеного уроку;
- вивчення схем написання документації;
- консультації із методистом по підготовці документації до звіту.

Форма звітності: щоденник, конспекти залікових форм роботи.

Самостійна робота: (25 год.) вивчення методичного забезпечення предмету фізична культура, аналіз планів методичних об'єднань базової школи, спостереження та аналіз уроків фізичної культури, опрацювання теоретичного матеріалу з методики проведення частин уроку, опрацювання правил організації спортивних змагань та суддівства з різноманітних видів спорту, теоретична підготовка до проведення уроків з фізичної культури, вивчення схем написання звітної документації.

Модуль V: „Захист педагогічної практики, залік”

- консультації щодо оформлення документації;
- перевірка документації навчально-педагогічної практики;
- підготовка до звітної конференції;
- виготовлення стінгазет;
- проведення звітної конференції;
- оцінювання навчально-педагогічної практики.

Форма звітності: залік.

Самостійна робота: (20 год.) підготовка до звітної конференції, виготовлення стінгазети.

Розподіл балів, що присвоюються здобувачам вищої освіти за виконання програми педпрактики

Розподіл балів/Змістові модулі					Сума
М 1	М 2	М 3	М 4	М 5	

Організаційна робота	Навчальна робота	Виховна робота	Методична робота	Документація, звіт	Захист педагогічної практики, залік	
10	25	10	20	20	15	100

3. ФОРМА І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Керівник від бази практики організовує табельний облік проходження практики, контролює щоденну роботу здобувачів вищої освіти, переглядає зібрані ним матеріали.

Керівник практики від академії періодично контролює проходження практики, приймає заходи до забезпечення ефективного виконання здобувачами вищої освіти програми.

По закінченню практики здобувачі вищої освіти здають залік комісії, що призначається завідувачем практикою. В склад комісії входить викладач, що веде курс, з якого проводилась практика, керівники практики від академії і, по можливості, від бази практики. Здобувачі вищої освіти на залік подають перевірений керівником звіт, підписаний відповідними особами, щоденник, конспекти залікових уроків, виховних заходів, секцій, характеристику учня (учениці).

Основні показники оцінки практики: усна відповідь здобувача вищої освіти, якість звіту, відгук керівника практики від академії та бази. Якщо оцінка по практиці незадовільна, здобувач вищої освіти повинен ще раз пройти практику в повному обсязі.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
64-74	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання за національною шкалою

Оцінка А «5» («відмінно») (90–100): студент виявляє міцні, глибокі та

системні знання навчально-програмованого матеріалу; відповідь студента повна, правильна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення навчального матеріалу; демонструє вміння самостійно знаходити та користуватися джерелами інформації, критично оцінювати окремі нові факти, явища, ідеї, встановлювати причинно-наслідкові та міжпредметні зв'язки, робити аргументовані висновки; користується широким арсеналом засобів доказів власної думки, вирішує складні проблемні завдання; виявляє варіативність мислення і раціональність у виборі способів розв'язання практичних завдань; творчо застосовує професійні вміння і навички; вміє пов'язати теорію з практикою; володіє культурою викладу інформації, мова студента грамотна.

Оцінка В «4» («добре») (82–89): студент виявляє міцні, повні, ґрунтовні знання навчально-програмованого матеріалу; демонструє розуміння основоположних теорій і фактів, вміння аналізувати, порівнювати та систематизувати інформацію, встановлювати зв'язок з обраною професією та робити висновки; використовує загальновідомі докази у власній аргументації; вільно застосовує матеріал у стандартних ситуаціях; відповідь студента в цілому правильна, логічна та достатньо обґрунтована, однак при відповіді та виконанні практичних завдань допускає несуттєві помилки; рівень мовленнєвої культури відповідає загальноприйнятим нормам.

Оцінка С «4» («добре») (75–81): студент виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, проте його знання недостатньо глибокі та осмислені; відповідь на рівні загальних уявлень про предмет; демонструє деяке порушення логічності й послідовності викладу матеріалу; виявляє вміння частково аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити певні, але неконкретні й неточні висновки; не вміє пов'язати теоретичні положення з практикою; має фрагментарні навички в роботі з джерелами інформації; виявляє невисоку культуру викладу знань.

Оцінка D «3» («задовільно») (67–74): студент фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу; має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення; виявляє елементарні знання фактичного матеріалу; викладає матеріал уривчастими реченнями, при відповіді допускає суттєві помилки, які не здатен виправити після коректування запитань; недостатньо володіє розумовими операціями; відсутні уміння і навички у роботі з джерелами інформації; не вміє логічно мислити та викласти свою думку.

Оцінка E «3» («задовільно») (60–66): має мінімально достатні знання з дисципліни, зі значними помилками; у загальному недостатньо орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не досить впевнено, з суттєвими помилками застосовує знання в практичних ситуаціях.

Оцінка FX «2» (35-59) (з можливістю повторного складання): студент не має мінімально достатніх знань з дисципліни; погано або зовсім не орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не виявляє навичок застосування знань у практичних ситуаціях; демонструє; не виявляє творчі уміння застосування знань, навичок у навчально-дослідній та практичній діяльності.

Оцінка F «2» («незадовільно») (0–34) (з обов'язковим повторним курсом): не має мінімально достатніх знань з дисципліни; погано або зовсім не орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не

виявляє навичок застосовування знань у практичних ситуаціях.

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Про фізичну культуру і спорт: Закон України від 24 грудня 1993 р. № 3809-ХІІ (зі змінами від 19 квітня 2011р. № 3236-VI)
2. Воробійов М. І., Круцевич Т.Ю. Практика в системі фізкультурної освіти. Київ : Олімпійська література, 2006. 190 с.
3. Єрмолова В.М., Іванова Л.І., Деревяненко В.В. Навчаємо гратись : метод. посібник. для вчителів фізич. культури загальноосвіт. навч. закладів. Київ : Літера ЛТД, 2012. 208 с.
4. Круцевич Т.Ю. Теорія і методика фізичного виховання : Загальні основи теорії і методики фізичного виховання. Київ : Олімпійська література, 2012. Т. 1. 392 с.
5. Круцевич Т.Ю. Теорія і методика фізичного виховання : Загальні основи теорії і методики фізичного виховання. Київ : Олімпійська література, 2012. Т. 2. 368 с.
6. 7. Фізична культура в школі : методичний посібник / за заг. ред. С.М. Дятленка. Київ : Літера ЛТД, 2009. 176 с.
7. 9. Худолій О.М. Загальні основи теорії і методики фізичного виховання. Харків : ОВС, 2008. 406 с.
8. 12. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів : Частна 1. Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2006. 272 с.
9. 13. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. Частина 2. – Тернопіль.: Навчальна книга – Богдан, 2006. 248 с.
10. Шиян Б. М. Теорія і методика педагогічних досліджень у фізичному вихованні та спорті : навч. посіб. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2008. 276 с.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Ковальчук Н.М., Санюк В.І. Загальнорозвивальні вправи та їх конструювання : навч. посібник. Луцьк : «Вежа» ВНУ ім. Лесі Українки, 2007. 104 с.
2. Круцевич Т. Ю., Воробьев М.И. Контроль в физическом воспитании детей, подростков и юношей. Киев: «Поліграф-експрес», 2005. 195 с.
3. Папуша В. Методика фізичного виховання школярів: форми, зміст, організація. Тернопіль : Підручники і посібники, 2006. 192 с.